

07. ročník matematické olympiády

I. K průběhu VII. ročníku Matematické olympiády

In: Rudolf Zelinka (editor): 07. ročník matematické olympiády. Zpráva o řešení úloh ze soutěže konané ve školním roce 1957-1958. (Czech). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1959. pp. 3–9.

Terms of use:

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/404469>

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

I. K PRŮBĚHU VII. ROČNÍKU MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY

1. Ve školním roce 1957/58 probíhal VII. ročník soutěže matematická olympiáda (zkratkou MO); byl určen pro žáky našich středních škol a výběrových odborných škol.

Podle jednotlivých ročníků jedenáctiletých a výběrových škol byli žáci zařazeni do čtyř kategorií podle této tabulky:

Kategorie	A	B	C	D
Ročník střední školy	11	10	9	8
Ročník výběrové odborné školy	3—4	2	1	—

2. Soutěž pořádalo ministerstvo školství a kultury (MŠK) za spolupráce s Matematickým ústavem ČSAV (MÚ ČSAV) a ústředním výborem Československého svazu mládeže (ÚV ČSM). Soutěž řídil ústřední výbor matematické olympiády (ÚVMO) spolu s krajskými a okresními výbory matematické olympiády (KVMO, OVMO).

Ústřední výbor MO (adresa: Praha II, Žitná 25, tel. 24-11-93) byl složen takto:

Předseda: Akademik *Josef Novák*.

Místopředseda: Akademik SAV *Jur Hronec*, profesor přírodovědecké fakulty university J. Á. Komenského v Bratislavě.

Jednatel: *Rudolf Zelinka*, vědecký pracovník MÚ ČSAV v Praze.

Členové:

Anton Dubec, docent Vysoké školy pedagogické v Bratislavě.

Ludmila Frantíková, učitelka jedenáctileté střední školy ve Vítkově u Opavy.

Dr. *Karel Havlíček*, docent matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university v Praze.

Doc. *Josef Holubář*, vědecký pracovník MÚ ČSAV v Praze.

Ladislav Hotový, pracovník povereníctva školství a kultury v Bratislavě.

František Hradecký, odborný asistent Vysoké školy pedagogické v Praze.

Dr. *Karel Hruša*, docent Vysoké školy pedagogické v Praze.

Miloš Jelínek, ústřední inspektor ministerstva školství a kultury v Praze.

Dr. *Milan Kolibiar*, docent přírodovědecké fakulty university J. Á. Komenského v Bratislavě.

Jozef Krchňavý, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Košicích.

Dr. *Josef Pírek*, učitel osmileté střední školy v Brně.

Miroslav Šmidák, referent oddělení studující mládeže v ústředním výboru ČSM v Praze.

Dr. *Miloslav Zedek*, odborný asistent Vysoké školy pedagogické v Olomouci.

Předsedy krajských výborů matematické olympiády byli:

Dr. *Josef Korous*, docent Vysoké školy železniční v Praze (město Praha).

Dr. *Alfons Hyška*, docent ČVUT v Praze (kraj Pražský).

František Vejsada, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Českých Budějovicích (kraj Budějovický).

Oldřich Černý, učitel jedenáctileté střední školy Julia Fučíka v Plzni (kraj Plzeňský).

Miloslava Žáčková, krajská školní inspektorka v odboru školství a kultury rady KNV v Karlových Varech (kraj Karlovarský).

Josef Porcal, učitel pedagogické školy v Teplicích (kraj Ústecký).

Zdeněk Kalousek, učitel pedagogické školy v Liberci (kraj Liberecký).

Josef Mencl, učitel pedagogické školy v Hradci Králové (kraj Hradecký).

Ludvík Kapička, učitel 1. jedenáctileté střední školy v Pardubicích (kraj Pardubický).

Josef Svoboda, učitel jedenáctileté střední školy v Třebíči (kraj Jihlavský).

Josef Holčík, odborný asistent Vyšší pedagogické školy v Brně (kraj Brněnský).

Dr. *Josef Široký*, docent Vysoké školy pedagogické v Olomouci (kraj Olomoucký).

Leo Krakówka, učitel průmyslové školy strojnické v Gottwaldově (kraj Gottwaldovský).

Josef Andrys, vedoucí kabinetu matematiky při Krajském ústavu pro další vzdělávání učitelů v Ostravě (kraj Ostravský).

Jozef Kroupa, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Bratislavě (město Bratislava).

Dr. *Milan Kolibiar*, docent přírodovědecké fakulty university J. Á. Komenského v Bratislavě (kraj Bratislavský).

Jozef Drábik, učitel 2. jedenáctileté střední školy v Nitře; později jej nahradil *Adolf Heinisch*, vedoucí kabinetu matematiky při Krajském ústavu pro další vzdělávání učitelů v Nitře (kraj Nitranský).

Dr. *Cyril Palaj*, profesor Vysoké školy lesní a dřevařské ve Zvolenu (kraj Banskobystrický).

Ladislav Berger, učitel 1. jedenáctileté střední školy v Žilině (kraj Žilinský).

Dr. *Ján Jakubík*, docent Vysoké školy strojní v Košicích (kraj Košický).

Dr. *Ernest Jucovič*, odborný asistent Vyšší pedagogické školy v Prešově (kraj Prešovský).

3. Soutěž v kategoriích B, C, D měla dvě kola, v kategorii A tři kola.

V průběhu I. kola, které mělo přípravný ráz, měly účastníci soutěže za úkol v době od počátku listopadu 1957 do konce února 1958 řešit devět úloh; úspěšným řešitelem se stal ten žák, který dobře rozřešil alespoň 6 z těchto úloh. Přitom organizační řád soutěže stanovil, že počet řešitelů určité kategorie téže školy nesmí překročit 10 % celkového počtu žáků příslušných ročníků této školy; výjimky mohl povolit jen příslušný KVMO.

Texty úloh I. kola byly uveřejněny ve zvláštním letáku, který byl zaslán na školy. O zajištění soutěže pečoval na každé škole referent matematické olympiády, a to ve spolupráci s ředitelem školy, s ostatními učiteli matematiky a se školní organizací ČSM nebo s pionýrskou organizací.

Úspěšní řešitelé I. kola pak soutěžili ve II. kole soutěže, které je závěrečné pro kategorie B, C, D. Úspěšné

účastníky II. kola kategorie A mohl krajský výbor MO přihlásit do III. celostátního kola.

II. kolo v kategoriích A, B, C se konalo v neděli 13. dubna 1958 v krajských městech; II. kolo kategorie D bylo uspořádáno v neděli 20. dubna 1958 v okresních městech. Žáci měli v průběhu čtyř hodin ze čtyř úloh rozřešit alespoň dvě dobře.

Stalo se již tradičním zvykem, že výbor MO koná při příležitosti II. soutěže kola s účastníky soutěže besedu. Na besedě se žáci seznamují s podstatnými nedostatky, které se v jejich řešeních vyskytly; dále dostávají informace o studiu přírodních a technických věd na vysokých školách a vůbec o významu matematických věd na vysokých školách a o důležitosti těchto věd pro socialistickou společnost. Přitom byli žáci seznamováni s vhodnou studijní literaturou apod. V některých místech provedli členové výborů s účastníky soutěže II. kola exkurze do továren nebo navštívili divadelní představení apod. Pedagogický dozor byl organizován ve spolupráci s ČSM a se zástupci školských odborů rad KNV a ONV.

4. Do celostátní soutěže III. kola (v kategorii A) přihlášily krajské výbory MO celkem 144 úspěšných řešitelů II. kola; mezi nimi byl jeden žák 10. ročníku střední školy, který se umístil v pořadí na prvním místě mezi vítězi letošního ročníku. Z přihlášených žáků do soutěže III. kola vybral podle organizačního řádu ústřední výbor MO 80 nejlepších; mezi nimi bylo 12 dívek a mimo jednoho žáka průmyslové školy to byli vesměs žáci jedenáctiletých středních škol.

Soutěž III. kola se konala v sobotu dopoledne dne 24. května 1958 v budově Matematického ústavu Karlovy university, a to za podmínek podobných podmínkám II. kola soutěže. Téhož dne odpoledne se konala beseda s účastníky soutěže; přítomni byli zástupci vědeckých

ústavů, vysokých a středních škol, zástupci školských institucí a zájemci z řad pražských středoškoláků.

Besedu řídil předseda ÚVMO akademik Josef Novák; v úvodu besedy podal stručný přehled průběhu VII. ročníku soutěže a naznačil problematiku a perspektivu příštího ročníku soutěže.

O studiu na matematicko-fyzikální fakultě Karlovy university promluvil akademik Vojtěch Jarník. O významu matematiky pro studium na vysokých školách technických pojednal dr. Alois Urban, profesor Českého vysokého učení technického v Praze.

Obě přednášky vyslechli olympionici se zájmem a na oba přednášející i na ostatní přítomné vysokoškolské učitele vznesli řadu dotazů. Po živé diskusi poděkoval předseda ÚVMO všem účastníkům soutěže za jejich vytrvalou práci a přál jim v dalším studiu hodně úspěchů. Dále vyslovil dík za vykonanou práci všem organizátorům olympiády, zvláště pak ministerstvu školství a kultury.

Na závěr rušného dne navštívili účastníci III. kola divadelní představení „Obrácení Ferdiše Pištory“ v Divadle komedie. Nedělní dopoledne dne 25. května 1958 věnovali olympionici prohlídce Prahy a prohlídce výstavy archivních dokumentů na Pražském hradě; doprovázeli je pracovníci ČSM.

Hostitelské úkoly obětavě převzal školský odbor rady ÚNV v Praze.

5. Protože se dosud jeví slabá účast slovenských žáků v soutěži, provedli slovenští pracovníci ústředního výboru MO řadu instruktaží o významu MO; od této záslužné práce mezi slovenskými učiteli matematiky očekávají slovenští pracovníci ÚVMO i zvýšení úrovně vyučování matematice. Na tomto poli čeká všechny pracovníky MO další úkol; jde o to, jak pomáhat těm žákům,

kterým se i při jejich nesporném nadání nedostane potřebné předběžné průpravy ve škole. O těchto a podobných otázkách jednal ústřední výbor MO (viz časopis Matematika ve škole, roč. 1958, str. 123 a 418).

